

ДИНАМІКА ЗМІН МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ ЕКСТРЕНОЇ (НЕВІДКЛАДНОЇ) МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Літовченко О.Л., Стукалкіна Д.С., Завгородня Л.В.

Науковий керівник: Директор навчально-наукового інституту якості освіти Харківського національного медичного університету, академік Національної академії наук вищої освіти України, д. мед. н., професор Завгородній І.В.

Кафедра гігієни та екології № 2

В.о. завідувача: к. мед. н., ст.д. Меркулова Т.В.

Харківський національний медичний університет

м. Харків, Україна

Вступ: Пандемія коронавірусної хвороби (COVID-19) призвела до суттєвого зростання робочого навантаження на медичних працівників, які працюють у службах екстреної (невідкладної) медичної допомоги. Ці фахівці є однією з перших ланок в наданні медичної допомоги, і, відповідно, вони підвержені більшому впливу небезпечних виробничих факторів, які можуть вплинути на їх психічне здоров'я. Зокрема зміна робочих умов може вплинути на стан ментального здоров'я. Відповідно, постає необхідність в дослідженні можливих змін в періоді пандемії COVID-19. При цьому, певну роль у розвитку психічних захворювань можуть відігравати особистісні особливості. Тому доречно провести порівняння стану психологічного здоров'я у робітників служб екстреної (невідкладної) медичної допомоги у динаміці.

Мета: Порівняти стан ментального здоров'я медичних працівників служб екстреної (невідкладної) медичної допомоги України до початку пандемії COVID-19 та під час активного її періоду.

Матеріали і методи: Особистісні характеристики оцінювались за допомогою Фрайбурзького особистісного опитувальника (FPI), який використовує 138 питань для 10-ти стандартних шкал і 2-х додаткових шкал для реєстрації відносно стійких рис особистості, таких як задоволеність життям, соціальна орієнтація, орієнтація на досягнення, гальмування, збудливість/дратівливість, агресивність, стрес, фізичні скарги, проблеми зі здоров'ям, відкритість; додаткові шкали – екстраверсія та емоційність. У 2018 році (період до пандемії) репрезентативна вибірка склала 85 респондентів, у 2021 році (період пандемії) – 88 респондентів, середній вік склав $41 \pm 13,4$ років. Статистичний аналіз даних проводився

за допомогою статистичної програми IBM SPSS Statistics 24. Проведено статистичне порівняння двох груп при ймовірності помилки $\alpha = 5\%$.

Результати: Результати дослідження показали, що між двома опитуваннями за більшістю показників значущих відмінностей не було виявлено. Однак відзначається тенденція до зростання за шкалами депресії (станіни (eng. stanine) $4,14 \pm 2,0$ у 2018 році збільшились до $4,73 \pm 2,2$ у 2021 році) та збудливості/дратівливості (з $4,84 \pm 2,1$ у 2018 році до $5,13 \pm 2,1$ у 2021 році). Показники за шкалою «Екстраверсія-інтроверсія» також зазнали змін: вираженість екстраверсії зменшилась. Інші особистісні риси, такі як фізичні скарги, проблеми зі здоров'ям, орієнтація на досягнення, агресивність, були однаково виражені в обох часових точках дослідження.

Висновки: Дослідження у динаміці підтверджує негативні зміни в стані ментального здоров'я медичного персоналу служб (невідкладної) медичної допомоги України, за такими критеріями, як: зростання показників депресії та збудливості при зменшенні проявів екстраверсії. Це підтверджує необхідність враховувати особливості виробничих умов при організації умов безпеки на робочому місці та профілактичних заходів, як на організаційному, так і на індивідуальному рівнях.

Ключові слова: синдром професійного вигорання, виробничий фактор, служба (невідкладної) медичної допомоги, медичні працівники, пандемія COVID-19.